

pducas in concilium. quasi aliqd
certius inquisituri sint de illo:
tu uero ne credideris illis. Insi-
diant enim ex eis uiri amplius quam
quadraginta: qui se deuouerunt
non manducare neque bibere donec
interficiant eum. Et nunc parati
sunt expectantes promissum tuum.

Lxxv. **T**ribunus igitur dimisit
adolescentem precipiens ne cui lo-
queretur. quoniam haec nota sibi fecisset:
et conuocatis duobus centurionibus
dixit illis. Parate milites ducen-
tos ut eant usque caesariam. et equi-
tes septuaginta. et lancearios
ducentos a tertia hora noctis. et
iumenta preparate. ut imponen-
tes paulum eum saluum pducerent
ad felicem presidem. scribens ei epi-
stolam continentem haec. Claudius
lissias: optimo presidi felici salu-
tem. Virum hunc comprehensum
a iudeis et inopientem interfici
ab eis. superueniens cum exercitu
eripui. cognito quia romanus
est: uolensque scire causam quam ob-
iciebant illi. deduxi eum in conci-
lium eorum. Quem inueni accusari
de questionibus legis ipsorum: ni-
hil uero dignum morte aut um-
culis habentem crimen. Et cum
michi placuit esset de insidijs
quas parauerant ei. misi ad te:
denuncians et accusatoribus.
ut dicant apud te.

Lxxvi. **M**ilites ergo secundum preceptum
sibi assumentes paulum duxerunt
per noctem in antipatridem: et poste-

ra die dimissis equitibus; ut uent-
cum eo. reuersi sunt ad castra. Qui
cum uenissent caesariam et tradidis-
sent epistolam presidi: statuerunt
ante illum et paulum. Cum legisset
autem et interrogasset de qua p-
uincia esset. et cognouisset quod
de alicia: audiuit te inquit cum acu-
satores tui uenerunt. iussitque in
pretorio herodis custodiri eum.

Lxxvii. **P**ost quinque autem dies descen-
dit princeps sacerdotum ananias
cum senioribus; quibusdam et tertul-
lo quodam oratore: qui adierunt
presidem aduersus paulum. Et ci-
tato paulo: cepit accusare ter-
tullus dicens. Cum in multa
pace agamus pro te. et multa cor-
rigantur pro tua prudentiam:
semper et ubique suscepimus optime
felix. cum omni gratiarum actio-
ne. Ne diutius autem te pertraham:
oro breuiter audias nos pro tua
clementia. Inuenimus hunc homi-
nem pestiferum et concitantem sedi-
tiones omnibus iudeis in uniuersa
saeculo orbe. et auctorem seditionis
sectae nazarenorum qui etiam templum
uiolare conatus est: quem et ap-
prehensum uolumus secundum legem
nostram iudicare. Superueniens
autem tribunus lissias cum ui ma-
gna eripuit eum de manibus nostris:
iubens accusatores eius ad te ue-
nire. a quo poteris ipse iudicari
de omnibus istis cognoscere de quibus
nos accusamus eum. Adiecerunt
autem et iudei: dicentes. haec ita

se habere. Respondit autē paulus:
 annuente sibi preside dicere.
Felix
Ex multis annis eē te iudicem
 genti huic sciens: bono animo
 p me satisfaciā. Potes em cognos-
 cere qā non plus sē dies michi qm
 duodecim ex quo ascendi ad ora
 re in ierlm: et neq; in templo in-
 uenerunt me cum aliquo dispu-
 tantē aut concursū facientem
 aut cōcurfū tēbe. neq; in magogū. neq; in ciui-
 tate. neq; pbare possit t de qb̄ n̄c accidat
 me. Confiteor autē hoc tibi qd se-
 cundū sectā quā dicunt here-
 sim sic deseruo patri deo meo:
 credens om̄ib; que in lege et pro-
 phetis sc̄pta sunt. spem habens
 in dñm quā et ipsi h̄j expectant.
 resurrectionē mortuorū futu-
 ram iustorū et iniquorū. In
 hoc et ipse studeo: sine offen-
 diculo conscientiā habere ad
 dñm et ad homines semp. Post
 annos autē plures elemosinas
 facturū ingentē meā ueni.
 et oblationes et uota: in quib;
 inuenerunt me purificatū
 in tēplo. n̄ cum turba neq; cū
 tu multu. quidā ex asia iu-
 dei: quos oportebat apud te
 preſto esse. et accusare si quid
 inuenerit uel haberent aduer-
 sum me. Aut h̄j ipsi dicant
 si quid inuenerit in me in qui-
 tatis. cum essem in concilio:
 nisi de uia ac solūmodo uoce
 qua clamaui inter eos stans.
 qm̄ de resurrectione mortuorū

ego iudicor hodie a uobis:

Distulit autē illos felix certissi-
 me sciens de hac uia: dicens. Cū
 tribunus tribus descendit: au-
 diā uos. Iussitq; centurioni cu-
 stodire eū et habere requiē: nec
 quēquā pbibere de suis mun-
 strare ei. Post aliquot autē di-
 es: ueniens felix cū drusilla ux-
 ore sua que erat iudea. uoca-
 uit paulū et audiuit ab eo fi-
 dē qui ē in xp̄o ihu. Disputante
 autē illo de iusticia et castita-
 te et de iudicio futuro: tremefa-
 ctus felix respondit. qd nunc
 attinet uade. tempore autē o-
 portuno accersia te: simul et
 spans quia pecunia daret a pau-
 lo. Propter qd et frequenter ac-
 cersiens eum: loquebat̄ cum eo.
 Biennio autē expleto: accepit
 successorē felix portū festū. Vo-
 lens autē grām prestare iudeis
 felix: reliquit paulū uinctū.
Festus ergo cū uenisset in pun-
 ciam post tridū. ascendit iero-
 solimam a cesaria: adieruntq;
 eum p̄ncipes sacerdotū et primi
 iudeorū aduersus paulū. et ro-
 gabant eum postulantes grām
 aduersus eum. ut iuberet pdu-
 ci eum ierlm. insidias tendentes
 ut eum interficerent in uia. Fe-
 stus autē respondit seruari pau-
 lum in cesaria: se autē maturū
 p̄fecturū. Qui ergo in uobis au-
 potentes sē: descendentes simul
 si qd est in uiro crimen accusēt

Felix

Cxxv.

eum. Demoratus autē inter eos di-
 es non amplius quā octo aut de-
 cem. descendit cesariam: et alte-
 ra die sedit p̄ tribunali. et iussit
 paulum adduci. Qui cum pdu-
 ctus eēt. circumsteterunt eum
 qui ab ierosolima descenderāt
 iudei: multas et graues causas
 obicientes quas non poterant
 pbare. paulo rationē reddente.
 qm̄ neq; in legē iudeorū. neq; in
 templū. neq; in cesarē quicquā
 peccau. Festus autē uolens iude
 is grām prestare: respondens pau-
 lo dixit. Vis ierosolimā ascende-
 re. et ibi de his iudicari ap̄ me?
 Dixit autē paulus. Ad tribunal
 cesaris sto: ubi oportet me iu-
 dicari. Iudeis non nocui: sicut
 tu meus nosti. Si enī nocui.
 aut dignū morte aliqd̄ feci: n̄
 recuso mori. Si uero nichil est
 eorū que hī accusant me: ne-
 mo potest me illis donare. Ce-
 sarem apello. Tūc festus cum
 consilio locutus respondit. Ce-
 sarem appellasti: ad cesarē ibis.
 Et cum dies aliquot t̄nsacti
 essent: agrippa rex et bernice
 descenderūt cesariā ad salutan-
 dum festū. Et cum dies plures
 ibidē morarent: festus regi in-
 dicauit de paulo dicens. Vir q̄-
 dam ē derelictus a felice iunctus:
 de quo cū essem ierosolimis adi-
 erunt me p̄ncipes sacerdotū
 et seniores iudeorū. postulan-
 tes aduersus illum dampnari

onem. Ad quos respondi q̄a n̄ est
 consuetudo romanis donare ali-
 quē hominē. p̄usquā hic qui ac-
 cusatur presentes habeat accusa-
 tores: locumq; defendendi acci-
 piat ad abluenda crimina. Cū
 ergo huc conuenissent: sine ul-
 la dilatione sequenti die sedens
 p̄ tribunali iussi adduci uirum.
 De quo cum stetit accusato-
 res: nullā causā deferebant de
 quib; ego suspicabar malū: q̄sti-
 ones uero quasdam de sua supsti-
 tione habebant aduersus eum.
 de quodā ihu defuncto quē af-
 firmabat paulus uiuere. hesi-
 tans autē ego de huiusmodi que-
 stione: dicebam si uellet ire ie-
 rosolimā. et ibi iudicari de istis.
 Paulo autē appellante ut serua-
 retur augusti cognitione: ius-
 si seruari eum donec mittā eum
 ad cesarem. Agrippa autē dixit
 ad festū. Volebam et ipse homi-
 nē audire. Cras inquit audiet
 eum. Altera autē die cū uenis-
 sent agrippa et bernice cum
 multa ambitione. et introisset
 in auditoriū cū tribunis et mi-
 ris principib; ciuitatis: iube-
 te festo adductus est paulus. et
 dixit festus. Agrippa rex et om̄s
 qui simul ad estis nobiscū uiri:
 iudeis hunc de quo om̄s mul-
 tudo iudeorū interpallauit
 me ierosolimis petens. et hic cla-
 mantēs n̄ oportere eum uiuere
 ampli. Ego uero compi: nichil

dignum eum morte admisisse.
 Ipso autē hoc appellante: ad au-
 gustū iudicari mittere. De q̄
 quid certū scribam dño meo: n̄
 habeo. Propter qđ p̄duxi eū ad
 uos. et maxime ad te rex agrip-
 pa: ut interrogatione facta ha-
 beam quid sc̄bam. Sine ratione
 em̄ michi uidet̄ mittere iunctū:
 et causā eius n̄ significare. Agri-
 pa uero ad paulum ait. Permit-
 tatur tibi loqui p̄temetipso. xxvii.

Ixx. **T**unc paulus extenta manu:
 cepit rationē reddere. De
 om̄ib; quib; accusor a iudeis rex
 agrippa. estimo me beatū apđ
 te cum sim defensor us me ho-
 die: maxime te sciente omnia
 que apđ iudeos consuetudines
 et questiones. Propter qđ obse-
 cro: patienter me audias. Et
 quidē uitā meā a iuuentute
 que ab initio fuit in gente mea
 in ierosolimis nouerunt om̄s
 iudei. prescientēs me ab initio
 si uelint testimoniū phibere.
 qm̄ scđm̄ certissimā sectā nr̄e re-
 gionis uixi phariseus: et nūc
 in spe que ad patres nr̄os rep-
 missionis facta est a deo sto in
 iudicio subiectus. in qua duode-
 cim tribus nr̄e nocte ac die
 seruientes sp̄ant deuenire. De
 qua spe accusor a iudeis rex.
 Quid in credibile iudicat̄ apđ
 uos. si d̄s mortuos suscitāt: Et
 ego qđem existimauerā me ad-
 uer sus nomen ihu nazareni

debere multa contraria agere.
 qđ et feci ierosolimis: et multos
 scōrum ego in carcerē inclusi a
 p̄ncipib; sacerdotū potestate ac-
 cepta. Et cū occiderent̄ deculi
 sententiā: et p̄ om̄s sinagogas
 frequenter puniens eos compel-
 lebam blasphemare. et ampli⁹
 insaniens in eos p̄sequebar usq;
 in exteras ciuitates. In quib; dū
 n̄tem damascū cū potestate et
 p̄missu p̄ncipū sacerdotū: die
 media in uia uidi rex de celo
 supra splendore solis circumful-
 sisse me lumen. et eos qui mecū
 simul erant. Om̄sq; nos cū deci-
 dissemus in terrā: audiui uocē
 loquentē michi. hebraica lingua.
 Saule saule. quid me p̄sequeris?
 Durū est tibi contra stimulū
 calcitrare. Ego autē dixi. Quis
 es dñe? Dñs autē dixit. Ego
 sum ih̄s nazareni que tu p̄se-
 queris. Sed exurge et sta supra
 pedes tuos. Ad hoc em̄ apparui
 tibi ut constituā te ministrū
 et testē eorū quib; apparebo t̄:
 eripiens te de populis et gentib;
 in quas nunc ego mitto te aperi-
 re oculos eorū. ut conuertan-
 tur a tenebris ad lucē. et de
 potestate satanę ad dñm. ut ac-
 cipiant remissionē peccatorū
 et sortē inter scōs p̄ fidē que
 est in me. Vnde rex agrippa
 n̄ fui incredulus celesti uisio-
 ni: sed his qui sunt damasci
 p̄mū et ierosolimis et in omnē

regionē iudee. et gentib; annun-
ciabam. ut penitentiā agerent
et conuerterent ad dñm. digna pe-
nitentię opa facientes. Hac ex cau-
sa me iudei cum essem in tēplo
comprehensū tēptabat interfi-
cere. auxilio autē adiutus dei
usq; in hodiernū diem sto testi-
ficans minori atq; maiori. nich
extra dicens quā ea que pphē sūt
locuti futura eē. et moyses. Si
passibilis xp̄c. si primus ex resur-
rectione mortuorū: lumen an-
nuntiaturus est poplo et gētib;.
Lxxi **H**ec loquente eo et rationē
reddente: festus magna uoce di-
xit. Insanis paule. Multę te lit-
tere ad insaniā conuertunt. Et
paulus. n̄ insano inquit opti-
me feste: sed ueritatis et sobri-
etatis uerba loquor. Latere
eñ eum nichil horū arbitror.
Neq; eñ in angulo quicquā ho-
rum gestum est. Credis rex agp-
pa pph̄is: scio q̄a credis. Agrippa
autē ad paulū. In modico sua-
des me xp̄ianum fieri. Et pau-
lus. Opto ap̄s dñm et in modico
et in magno. n̄ tantū te sed et
om̄s hos qui audiunt hodie
fieri tales qualis ego sū: excep-
tis uinculis his. Et exurrexit
rex et preses et bernice: et qui
assidebant eis. Qui cū secessis-
sent: loquebant̄ adinuicem
dicentes. q̄a nichil morte aut
uinculis dignū quid fecit ho-
mo iste. Agrippa autē festo di-

xii. Dimitti poterat homo hic:
si n̄ appellasset cesarē. Ut autē
iudicatū est eū nauigare italia-
liam. et tradi paulū cū reliq̄s
custodij centurioni nomine
iulio cohortis auguste.

Lxxii **A**scendentes nauē hadrumeti-
nam incipientē nauigare cir-
ca asie loca sustulimus. pseue-
rante nobiscū aristarcho mace-
done thessalonicense. Sequen-
ti autē die deuenimus sydonē.
Humane autē tractans iulius.
paulū p̄misit ad amicos ire:
et curam sui agere. Et inde cū
sustulissemus sub nauigaum̄
cyprū: p̄pterea qđ essent uenti
contrarij. Cum p̄ nauigassem̄
mare qđ scđm ciliciā et pamphi-
liam est: p̄ dies quindecim na-
uigantes uenimus listriā. que
est licie. Et ibi inueniens cen-
turio nauem alexandrinam
nauigantē in italia: trans-
posuit nos in eam. Et cum mul-
tis dieb; tarde nauigarem̄. et
uix deuenissem̄ contra eudū
phibente nos uento: ad nauiga-
uimus cretā iuxta salmonem.
Et uix iuxta nauigantes. ue-
nimus in locū quendā qui uo-
catur bonus portus: cui iuxta
erat ciuitas thalassa. Multo
autē tempore pacto. cū iam n̄
esset tuta nauigatio eo qđ ieu-
num iam preterisset: conso-
labatur paulus dicens eis. Vi-
ri uideo qm̄ cū iniuria et mul-

Lxxii.

to dampno non solum oneris
et nauis: sed etiã animarum
nãrarum incipit esse nauigatio.
Centurio autẽ gubernatori et
nauclero magis credebat. quã
his que a paulo dicebant. Et cũ
aptus portus ñ esset ad hieman-
dum: plurimi statuerẽ consili-
um nauigare inde. si quo mo-
do possent deuenientes p̄henicẽ
hiemare ap̄d portũ crete. respi-
cientẽ ad africanum et ad chorũ.

Aspirante autẽ austro estiman-
tes p̄positũ se tenere: cũ sustulis-
sent de asson. legebant cretã. Nõ
post multũ autem misit se contra
ipsam uentus typhonicus: quò
catur euro aquilo. Cumq; ar-
repta esset nauis. et ñ posset co-
renari inuentũ: data nauis fla-
tib; ferebam. Insulam autẽ quã-
dam decurrentes que uocatur
cauda: potuim̄ uix optinere
scapham. Qua sublata: adiu-
rijs utebant. accingentes nauẽ.
timentes ne in firum inciderẽt.
Submisso uase sic ferebantur.

Valide autẽ nob̄ tempestate
iactatis: sequenti die iactũ fece-
runt. et tertia die suis manib;
armamenta nauis piecerunt.

Neg; sole autẽ neg; siderib; ap-
parentib; p̄ plures dies. et tem-
pestate ñ exigua imminente.
iam ablata erat spes om̄is salu-
tis n̄re. Et cum multa ieuina-
tio fuisset: tunc stans paulus
in medio eorũ dixit. Oportebat

quidem ouiri audito me ñ nau-
gare a creta lucrig; facere iniuriã
hanc et iacturam. Et nunc sua
deo uob̄ bono animo esse. Amis-
so em̄ nullius anime erit ex uob̄:
preter qm̄ nauis. Astat em̄ mi-
chi hac nocte angl's dei cui sũ
ego et cui deseruio: dicens. Ne
timeas paule. cesari te oportet as-
sistere: et ecce donauit tibi deus
om̄s qui nauigant tecũ. Propter
qđ bono animo estote uiri. Cre-
do em̄ deo meo qđ sic erit quead-
modũ dictũ est michi. In insulã
autẽ quandã oportet nos deue-
nire.

Sed postea quã quarta decima
nox supuenit nauigantib; nob̄
in hadria: circa mediã noctẽ sus-
picabant nauẽ apparere sibi ali-
quã regionẽ. Qui et submitten-
tes pulidẽ inuenerunt passus
uiginti: et pusillum inde sepa-
rati inuenerunt passus quin-
decim. Timentes autẽ ne in as-
pera loca incideremus: de pup-
pi mittentes anchoras quatuor.
optabant diem fieri. Nauis ue-
ro querentib; fugere de nauis.
cũ misissent scaphã in mare
sub obtentu quasi inciperent
ãpra anchoras extendere: di-
xit paulus centurioni et mili-
tib;: Nisi hi in nauis manserint:
uos salui fieri ñ potestis. Tunc
absiderunt milites funes sca-
phe: et passi sunt eam excide-
re. Et cum lux inciperet fieri:

rogabat paulus omnes sumere
 cibum dicens. Quartadecima
 die expectantes ieiuni pmanere
 eis: nichil accipientes. Propter
 quod rogo uos accipe cibum p salu
 te uia: quia nullius uisum capillis
 de capite pibit. Et cum hec di
 xisset: sumens panem gratias egit
 deo in conspectu omnium. Et
 cum fregisset: cepit mandu
 care. Aminequiores autem fa
 cti omnes. et ipsi assuplerunt
 cibum. etiam uero uniuerse
 anime in nauu ducente septua
 ginta sex: et satiati cibo alleui
 abant nauem. iactantes triticum
 in mare. Cum autem dies factus esset.
 terram non agnoscebant: sinum ue
 ro quendam considerabant ha
 bentem litus. in quem cogitabant
 si possent eicere nauem. Et cum
 anchoras sustulissent. commit
 tebant se mari: simul laxantes
 iuncturas gubernaculorum. Et le
 uato artemone secundum aures flatum.
 intendebant ad litus. Et cum in
 cidissemus in locum bithalassum
 impegerunt nauem: et protra qui
 dem fixa manebat immobilis.
 puppis uero soluebat aui ma
 ris. Militum autem consilium fuit
 ut custodias occiderent: ne quis
 cum enatasset effugeret. Cen
 turio autem uolens seruare pau
 lum. prohibuit fieri: iussitque eos
 qui possent natate mittere se
 in mare. primos euadere et ad
 terram exire. et alios in tabulis

saluos fieri que nauu essent. Et sic
 factum est: ut omnes anime euade
 rent ad terram. Et cum euasissemus:
 tunc cognouimus quia mitilene
 insula uocabatur. Barbari uero
 prestabant non modicam humani
 tatem nobis. Accensa enim pyra: re
 ficiebant nos omnes propter ymbrem
 qui imminabat et frigus. Cum
 congregasset autem paulus sar
 mentorum aliquantam multitudi
 nem et imposuissent super ignem:
 uipa a calore cum percussisset in
 uasit manum eius. Ut uero uide
 runt barbari pendente bestiam
 de manu eius: adinuicem dicebant.
 Utique homicida est homo hic:
 qui cum euaserit de mari: ultio
 eum non sinit uiuere. Et ille quidem
 excutens bestiam in ignem: nichil
 mali passus est. At illi existima
 bant eum in tumore conuertendum:
 et subito casurum et mori. Diu
 autem illis spectantibus et uidentibus:
 nichil mali fieri in eo: conuer
 tes se dicebant eum esse deum. In lo
 cis autem illis erant predia princi
 pis insule nomine publici: qui
 nos suscipiens triduo benigne
 exhibuit. Contigit autem patrem
 publici febris: et disenteria ue
 xatum iacere. Ad quem paulus in
 uentus: et cum orasset et cum imposu
 isset manum eius. saluauit eum. Quo
 facto: omnes qui in insula habe
 bant infirmitates: accedebant
 et curabantur. Qui etiam multis
 honoribus nos honorauerunt

et nauigantibus imposuerunt
que necessaria erant.

LXXIII **P**ost menses autē tres nauiga-
uimus in mari alexandrina. q̄
in insula hiemauerat: cui merat
in signe castorū. Et cū uenissē
siracusam: mansim⁹ ibi triduo.
Inde circumlegentes deuenim⁹
regiū. Et post unum diē flante
austro sc̄da die uenimus puteo-
los: ubi inuentis fr̄ib; rogati su-
mus manere ap̄d eos dies septē.
Et sic uenimus romam. Et inde
cū audissent fr̄s: occurrerunt
nobis usq; ad ap̄ijforū et tres ta-
bernas. Quos cum uidisset pau-
lus gr̄as agens deo: accepit fiduci-
am. Cum uenissēmus autē romā:
p̄missū est paulo manere sibi
met cū custodiēte se milite.
Post tertium autē diē conuoca-
uit p̄mos iudeorū. Cumq; uenis-
sent: dicebat eis. Ego uiri fr̄s ni-
hil aduersus plebem faciens
aut morē pater nū: unctus ab
ierosolimis traditus sū in manū
romanorū. Qui cū interroga-
tionē de me habuissent: uolu-
erunt me dimittere eo q̄d nul-
la causa eēt mortis in me. Con-
tradicientib; autē iudeis coactus
sum appellare cesarē: n̄ quasi
gentē meā habens aliq̄d accu-
sare. Propter hanc igitur causā:
rogau iuos uidere et alloq̄. Prop-
ter spem enī isrl̄: catena hac cir-
cundatus sum. At illi dixerūt
ad eum. Nos neq; litteras acce-

pimus de te a iudea: neq; adueni-
ens aliq̄d fr̄m nunciauit aut lo-
cutus est quid de te malū. Roga-
mus autē ate audire que sentis.
Nam de secta hac notū est nobis:
q̄a ubiq; contradicit. Cum consti-
tuissent autē illi diem. uenerūt ad
eum in hospitū plures: quib; ex-
ponebat testificans regnū dei. sua-
densq; eis de ihu ex lege moysi et
p̄phis a mane usq; ad uespam. Et
quidā credebant his que dicebā-
tur: quidam uero n̄ credebant.
Cumq; inuicem n̄ essent consen-
tientes discedebant: dicente pau-
lo unū uerbū. q̄a bene sp̄s sc̄s lo-
cutus est p̄ ysaiam p̄pham ad pa-
tres nr̄os dicens. Vade ad poplū
istum et dic. Aure audietis et n̄
intelligetis: et uidentes uidebi-
tis et non p̄spicietis. Incrassatū
est enī cor poplū hui⁹. et auribus
grauius audierunt. et oculos
suos compresserunt ne forte ui-
deant oclis. et aurib; audiant.
et corde intelligant: et conuer-
tant et sanē illos. Notū ergo sit
uobis. qm̄ gentib; missum est hoc
salutare dei: ipsi et audient. Mā
sit autē biennio toto in suo con-
ducto: et suscipiebat om̄s qui
ingrediebantur ad eū. predicās
regnum dei. et docens que sūt
de dño ihu xp̄o cum om̄i fidu-
cia sine phibitione.

Explicit liber actuum ap̄lorū.

vers. iiii. dc. *Incipit prologus septē
epistolarum canonisarū.*

Non ita ordo est apud grecos qui integre sapiunt et fidem rectam sectantur. epistoliarum septem que canonice nuncupantur. sicut in latinis codicibus inuenitur: ut quia petrus primus est in numero apostolorum. prime sunt etiam eius epistolae in ordine ceterarum. Sed sicut euangelistas dudum ad ueritatis lineam correximus: ita has ipso ordini deo nos iuuante reddidimus. Est enim prima earum una iacobi. petri due. iohannis tres. et iude una. Que si ut ab eis digeste sunt. ita quoque ab interpretibus fideliter in latinum eloquium uertentur. nec ambiguitate legentibus facerent. nec sermonum sese uarietas impugnaret: illo precipue loco ubi de unitate trinitatis in prima iohannis epistola positum legimus. in qua etiam ab infidelibus; translatoribus; multum erratum esse a fidei ueritate compimus. trium tantummodo uocabula. hoc est aque sanguinis. et spiritus. in ipsa sua editione ponentibus; et patris uerbis; ac spiritus testimonium omittentibus; In quo maxime et fides catholica roboratur: et patris et filii et spiritus sancti. una diuinitatis substantia comprobatur. In ceteris uero epistolis quantum a nostra aliorum distet editio. lectori prudentiae derelinquo. Sed tu uirgo christi eustochium dum a me impensius scripturae ueritatem inquiris. meam quodam modo sene-

ctute inuidorum dentibus; corrodam exponis: qui me falsarium corruptoremque; scorum pronunciant scripturarum. Sed ego in tali ope nec emulorum meorum inuidentiam pertimesco: nec sancte scripturae ueritatem poscentibus; denegabo. **EXPLICIT PROLOGVS.**

D e inimicorum insecutionibus et in deperitibus.	I
D e temptationibus; aduersarij quos dei forte plurimi arbitrantur.	II
D e homine uero quod sit opus diuini documentum.	III
D e sermone diuino quod sit opus iudicio predicandum.	IIII
D e cultura religionis et ministeriorum pietatis.	V
D e diuicijs celestibus; et terrenis que anima egestate consumunt.	VI
D e lege libertatis quam impleri omnifariam exhortatur. et seueritate iusti iudicis.	VII
D e fide que non potest opere remoto firmari et elemosinis. <i>¶</i> fides sine opere corpus exanime.	VIII
D e nudis sermonibus; quod sit confessio inimici. et	IX
D e magistris qui cum tota perfectione esse non possunt.	X
D e lingua uix edomabili malo.	XI
D e sapientia celesti et terrena.	XII
D e his qui uerba loquuntur quod culpa; queat detractionis incurrere. <i>¶</i> uoces	XIII
D e amicis dei quod mundi nequeant fore amicos.	XIIII
D e incerto uite et plerisque disputationibus.	XV
D e supplicijs sancti diuini iniustorum.	XVI
D e aduersorum tolerantie retributione.	XVII
D e passionibus; martirum et ipsi domini et quod insecutoribus; non redderint talia.	XVIII
D e remedijs uite presentis.	XIX
D e uirtutibus scorum et conuersorum; eorum qui fuerint peccatis adstricti.	XX.

EXPLICIT VHT CAPITVLA.

Incipit epistola sancti iacobi

Fi.

JACOBVS dei et dñi nr̄i ih̄u xpi
seruus. duodecim tribubus que
sunt in dispsione salutē. Omne
gaudiū existimate fr̄s mei. cū
in tēptationes uarias incidetis:
scientes qđ pbatio fidei ur̄e pati
entiā opatur. Patientia autē
op̄ pfectum habeat: ut sitis pfe
cti et integri in nullo deficientes.
Si quis autē ur̄m indiget sapi
entia. postulet a deo qui dat
om̄ib; affluenter et n̄ imperat:
et dabitur ei. Postulet autē in fi
de: nichil hesitans. Qui enī he
sitat: similis est fluctui maris q̄
a uento mouet̄ et circūfert̄. Non
ḡ estimet homo ille: qđ accipiat
aliqđ a dño. Vir duplex animo:
inconstans est in om̄ib; uisus su
us. Gloriet̄ autē frater humilis in
exaltatione sua. diues autē in hu
militate sua: qm̄ sicut flos feni
transibit. Exortus est enī sol cū
ardore. et arefecit fenū et flos
ei decidit: et decor uultus eius
dep̄it. Ita et diues in itinerib;
suis marcescet.

F. 4.

Beatus uir qui suffert tempta
tionē: qm̄ cum pbatus fuerit
accipiet coronam uitę. quā re
p̄misit d̄s diligentib; se. Nemo
cum temptatur. dicat qm̄ a deo
tēptor. D̄s autē in temptator
malorū est. Ipse enī neminē tēp
tat. Unusq̄sq; enī temptatur a
concupiscentia sua abstractus
et illectus. De in concupiscentia
cū concepit parit peccatū: pec

catum uero cum consumatū fue
rit generat mortem.

Nolite itaq; errare fr̄s mei dile
ctissimi. Omne datū optimū et
omne donū pfectū desursum est. des
cendens a patre luminū: apđ quē
n̄ est transmutatio. nec uicissitu
dinis obumbratio. Voluntarie
genuit nos uerbo ueritatis: ut
simus initiū aliqđ creature eius.
Scitis fr̄s mei dilectissimi. Sit au
tē om̄is homo uelox ad audien
dū: tardus autē ad loquendū.
et tardus ad iram. Ira enī uiri:
iusticiā dei n̄ opatur.

Propter qđ abicientes omnē im
mundiciā et abundantia mali
cię. in mansuetudine suscipite
infitū uerbū: qđ potest saluare
animas uiās. Estote autē facto
res uerbi et n̄ auditores tantū:
fallentes uosmetipsos. Quia si
quis auditor est uerbi et n̄ factor:
hic comparabit̄ uiro consideran
ti uultū natiuitatis suę in specu
lo. Considerauit enī se et abiit:
et statim oblitus est qualis fuerit.
Qui autē p̄spexerit in lege p̄fectę
libertatis et p̄ manserit in ea n̄
auditor obliuiosus factus sed fa
ctor opis: hic beatus in facto suo
erit.

Si quis autē putat se religio
sum esse. n̄ refrenans linguam
suā sed seducens cor suū: huius
uana est religio. Religio mun
da et immaculata apđ dñm et
patrē hęc est: uisitare pupillos

et uiduas in tribulatione eorum. et
immaculati se custodire ab hoc
seculo.

cu

Fratres mei. nolite in personarum
acceptatione habere fidem domini nostri
Iesu Christi glorie. Etiam si introierit
in conuentum vestrum uir. aureum anu-
lum habens in ueste candida. intro-
ierit autem et pauper in sordido habi-
tu. et intendatis in eum qui indutus
est ueste preclara. et dixeritis ei.
tu sede hic bene. pauper autem dica-
tis tu ista illic aut sede sub scabello
pedum meorum. nonne iudicatis apud
uosmetipsos. et facti estis iudices
cogitationum iniquarum? Audite
fratres mei dilectissimi. Nonne
deus elegit pauperes in hoc mundo.
diuites in fide et heredes regni.
quod repromisit deus diligentibus se?
Vos autem ex honorastis pauperem.
Nonne diuites pro potentia oppri-
munt uos. et ipsi trahunt uos
ad iudicia? nonne ipsi blasphemant
bonum nomen quod inuocatum
est super uos?

Siquidem legem perficitis regalem
secundum scripturas. diliges proximum
tuum sicut te ipsum. benefacis. si
autem personas accipitis. peccatum
operamini. redarguti a lege quasi
transgressores. Quicumque autem to-
tam legem seruauerit. offendat
autem in uno. factus est omnium
reus. Qui enim dixit non mechabe-
ris. dixit et non occides. Quod si non
mechaberis. occidas autem. factus
es transgressor legis. Sic loquimini

et sic facite. sicut plagam liberta-
tis incipientes iudicari. Iudicium
enim sine misericordia. illi qui non fecerunt
misericordiam. Super exaltat autem mi-
sericordia iudicium.

Quid perdit frater meus si fidem quae
dicat se habere. opera autem non ha-
beat? nunquam poterit saluare eum fides?
Si autem frater aut soror nudi sint
et indigeant uictu cotidiano. di-
cat autem aliquis de uobis illis. ite in
pace. calefimini et saturamini. non
dederit autem ei que necessaria sunt
corpori. quod perdit? Sic et fides si
non habeat opera. mortua est in se-
metipsa.

Sed dicit quis. Tu fidem habes.
et ego opera habeo. Ostende michi
fidem tuam sine operibus; et ego osten-
dam tibi ex operibus fidem meam. Tu
credis quoniam unus est deus. benefacis.
Et demones credunt. et contra
miserunt. Vis autem scire o homo
inanis quoniam fides sine operibus ocio-
sa est? abraham pater noster non
ne ex operibus iustificatus est offe-
rens ysaac filium suum super altare?
Vides quoniam fides cooperabatur operibus
illius. et ex operibus fides consum-
mata est. et suppleta est scriptu-
ra dicens. Credidit abraham deo.
et reputatum est illi ad iusticiam.
et amicus dei appellatus est. Vi-
detis quoniam ex operibus iustificatus ho-
mo. et non ex fide tantum? Simi-
liter autem et raab meretrix. in ne
ex operibus iustificata est suscipiens
nuncios et alia uia eiciens. Sic

eñ corpus sine spū mortuū est:
ita et fides sine opib; mortua est.

Lx

Nolite plures magistri *iiii.*
fieri fr̄s mei. scientes qm̄ manus
iudiciū sumitis. In multis enim
offendim̄ om̄s. Si q̄s in uerbo non
offendit hic p̄fectus est uir. Po-
test etiā freno circumducere totū
corpus suū. Si autē equorū frenos
in ora mittimus ad consentiendū
nobis: et omne corpus illorū cir-
cumferim̄. Ecce et naues cū mag-
ne sint: et auentis ualidis minē-
tur: circumferuntur a modico
gubernaculo ubi impetus dirigē-
tis uoluerit. Ita et lingua modi-
cum quidē membrū est: et ma-
gna exaltat.

Lxi

Ecce quā exiguus ignis: quā
magnā siluam incendit. Et lin-
gua ignis est. uniuersitas iniqui-
tatis lingua constituit̄ in mem-
bris nr̄is: que maculat totū cor-
pus et inflāmat rotā natiuita-
tis nr̄e in flāmata a gehenna.
Om̄s enī natura bestiarū et uo-
luchrū. et serpentū. etiā cete-
rorū domat̄. et domita est a na-
tura humana: linguā autē nul-
lus hominū domare potest. in-
quietū malū. plenā ueneno mor-
tifero. In ipsa benedicimus dñm
patrē: et in ipsa maledicimus ho-
mines qui ad similitudinē dei
facti sunt. Ex ipso ore p̄cedit be-
nedictio et maledictio. Non o-
portet fr̄s mei hec ita fieri. Nū-
quid fons de eodē foramine

emanat dulcem et amarā aquam:
nunq̄d potest fr̄s mei ficus uiuas
facere. aut uitis ficus. Sic neq;
salsa. dulcē potest facere aquam.
Quis sapiens et disciplinatus inter-
uos: ostendat ex bona conuersati-
one opam suā in mansuetudine
sapientiē.

Quod si zelum amarū habetis *Lxii.*
et contentionēs s̄ in cordib; ur̄is:
nolite gloriari. et mendaces eē
aduersus ueritatē. Non est enī
ista sapientia desursum descen-
dens: sed terrena animalis. dia-
bolica. Vbi enī zelus et conten-
tio. ibi in constantia. et om̄e
opus prauum. Que autē de-
sursum s̄ sapientiā. p̄mū qdē
pudica est: deinde pacifica. mo-
desta. suadibilis. bonis consenti-
ens. plena misericordia et fructib; bo-
nis. non iudicans. sine simula-
tione. Fructus autē iusticiē in
pace seminat̄: facientib; pacē.

Lxii.

Unde bella et lites in uob;
nonne hinc. ex concupiscentiis
ur̄is que militant in membris
ur̄is. Concupiscitis et n̄ habe-
tis. Occiditis et zelatis: et n̄ po-
testis adipisci. Lingatis: et bel-
ligeratis. Non habetis: p̄pter
qd̄ n̄ postulatis. Petitis et n̄ ac-
cipitis: eo qd̄ male petatis ut
concupiscentiis ur̄is insuma-
mini. Adulteri. nescitis q̄a ami-
cicia hui mundi inimica est
dei.

Lxiii.

Quicūq; ḡ uoluerit amicus *Lxiiii.*

Lxiiii.

esse seculi huius: inimicus dei con-
 stituet. Aut putatis quia in manu
 scriptura dicat. ad inuidiam con-
 cupiscit spiritus qui habitat in uobus?
 Maiorem autem dat gratiam. Propter
 quod dicit. Dominus superbis resistit: humi-
 libus autem dat gratiam. Subditus igitur
 estote deo. Resistite autem diabo-
 lo et fugiet a uobis: appropinqua-
 te domino et appropinquabit uobis.
 Emundate manus peccatores:
 et purificate corda corda dupli-
 ces animo. Miseri estote: et luge-
 te. Risus uester in luctum conuer-
 tat: et gaudium in merorem. Humi-
 liamini in conspectu domini: et ex-
 altabit uos. Nolite detrahere
 alteri utrumque fratres. Qui detrahit
 fratri aut qui iudicat fratrem suum:
 detrahit legem et iudicat legem.
 Si autem iudicas legem: non es fa-
 ctor legis sed iudex. Unus est enim
 legislator et iudex: qui potest
 perdere et liberare. Tu autem quis
 es qui iudicas proximum?
Ecce nunc qui dicatis hodie
 aut crastino ibimus in illam ciui-
 tatem. et faciemus quidem ibi annum.
 et mercabimur et lucrum faciemus.
 qui ignoratis quid sit in crasti-
 no. que enim est uita uestra. uapor
 est ad modicum parens. et dem-
 ceptus exterminabitur: pro eo ut di-
 catis si dominus uoluerit et si uixe-
 rimus faciemus hoc aut illud.
 Nunc autem exultatis in superbis
 uestris. Omnis exultatio talis ma-
 ligna est. Scientia igitur bonum

facere et non facienti: peccatum est.

illi. **A**gite nunc diuites.
 plorate ululantes in miseris
 uestris: que aduentum uobis. Diui-
 tie uestrae putrefactae sunt: et uesti-
 menta uestra a tineis comesta sunt.
 Aurum et argentum uestrum erugna-
 uit: et erugo eorum in testimoni-
 um uobis erit. et manducabit
 carnes uestras sicut ignis. Thesau-
 rizastis uobis uiam in nouissimis
 diebus. Ecce merces operariorum que
 messuerunt regiones uestras: que
 fraudata est a uobis clamat: et
 clamor eorum in aures domini saba-
 oth introiit. Spulati estis super
 terram: et in luxuriis enutristis
 corda uestra. In die occisionis addu-
 xistis: occidistis iustum et non restitit
 uobis. Patientes igitur estote fratres
 usque ad aduentum domini.

Ecce agricola expectat preci-
 osum fructum terre: patienter
 ferens. donec accipiat tempora
 neum et serotinum. Patientes esto-
 te et uos. et confirmate corda
 uestra: quoniam aduentus domini appropin-
 quabit. Nolite ingemiscere fratres
 in alteri utrumque: ut non iudicemini.
 Ecce iudex ante ianuam
 assistit. Exemplum accipite fratres
 laboris et patientie iob. qui
 locutus est in nomine domini.

Ecce beatificamus eos qui su-
 stinuerunt. Sufferentiam iob au-
 distis. et finem domini uidistis: quoniam
 misericors est dominus et miserator.

Ante omnia autem fratres mei:

nolite iurare neq; p celum neq; p
 terra neq; aliud q̄cūq; iuramē
 tum. Sic autē sermo iur. est. est.
 non. non. tam̄ sub iudicio decida
 ti. Si iuratur aliq; iurim. oret equo.
 animo et psallat. Infirmatur ali
 q; ex uobis inducat presbiteros
 ecclie et orent sup eum unguen
 tes eum oleo in nomine dñi. et
 oratio fidei saluabit infirmū: et
 alleuabit eū dñs. et si in peccatis
 sit remittent̄ ei. Confitemini al
 terutrū peccata ur̄a: et orate p
 inuicē ut saluemini. Mutuum
 enī ualet deprecatio iusti assi
 dua.

xxx

Hedias homo erat similis nob
 passibilis. et orationē orauit ut
 n̄ plueret sup terrā. et n̄ pluit
 annos tres et menses sex. Et rur
 sum orauit: et celū dedit plu
 uia. et terra dedit fructū suum.
 Fr̄s mei si q̄s ex uobis errauerit
 a ueritate et conuerterit q̄s eū:
 scire debet qm̄ qui conuerterit fece
 rit peccatorē ab errore uie sue.
 saluabit animā eius a morte.
 et operit multitudinē pecca
 torum. *Explicit epl̄a sc̄i*

*iacobi. Incipiunt capla epl̄e
 sc̄i petri p̄ime.*

- 1 **D**e regenerationis inuicta potencia.
- 4 **D**e p̄ph̄is. q̄ ananiam̄ tolerantia predicatorū.
- 11 **D**e pontificib; factis q̄ sacerdotes in castitate
ut agnosceret macula p̄manere hortant̄.
- 11 **D**e semine saluanti uerbi renant̄.
- 5 **D**e sacerdotib; quos ad iustit̄ infantū ut cō
cipiant lac sine dolo hortatur.

- D**e lapidib; iuris et hostijs sp̄ualib;.
- D**e poplo acc̄sionis quē regale sacerdotū
nominauit. *Jordmē docuit.*
- D**e popularib; q̄s anime utilitate uiuendi
- D**e exhortacione mulierū uiris adherentiū.
- D**e uiris quos quēadmodū cū mulieribus
atq; cū omnib; uiuere debeant exhortatur.
- D**e arca p̄ quā pauci saluati s̄ et saluant̄.
- D**e baptisate q̄ a mundi actib; libat. et
arte claustra exire n̄ patitur.
- D**e cognoscentib; dñm quos n̄ licet alterius
quā dei uoluntati seruire.
- D**e uerbo diuino q̄ et mortuis. i. non cre
dentib; predicatur.
- D**e clero et poplo q̄s sibi met uicissim min
istrare hortatur. *Suescat insinuat.*
- D**e uiscerib; passionib; xp̄i q̄s ne ulli expa
ndat.
- D**e iudicio q̄ n̄ ab exteriorib; s; a domo dei
incipiat. *S; ḡm̄q; diabolo.*
- D**e corona immarcescibili quā gregē dei uo
luntarie pascentes accipient.
- D**e mansuetudine et subiectione alterna ru
- D**e deo qui optimū opus imitantel ad con
firmationē pducit. *Explicit epl̄a.*

Incipit epl̄a sc̄i petri apl̄i p̄ima.

et xvs apl̄s ihu xp̄i
 electis aduenit disp
 sionis ponti. gala
 thie. capadocie.
 asie. et bithinie.
 sc̄dm̄ prescientiā
 dei patris. in sc̄ifi
 cationē sp̄s. in obedientiā et as
 p̄sionē sanguinis ihu xp̄i. Gr̄a
 uob̄ et pax multiplicetur. Be
 nedictus d̄s et pater dñi nr̄i
 ihu xp̄i. qui sc̄dm̄ magnam
 misericordiam suā regenerauit

vi
 vii
 viii
 ix
 x
 xi
 xii
 xiii
 xiiii
 xv
 xvi
 xvii
 xviii
 xix
 xx

xi

nos in spem uiuā p̄ resurrectionē
ihū xp̄i ex mortuis. in hereditatē
in corruptibile et incontaminatā.
et immarcescibile conseruatā in
celis. in uobis qui in uirtute dei
custodimini p̄ fidem in salutem.
paratā reuelari in tempore no
uissimo. in quo exultatis. Modi
cum nunc si oportet contristari
in uarijs temptationib; ut p̄ba
tio ur̄e fidei multo preciosior sit
auro q̄d p̄ ignē p̄batur.

Hueniatur in laudē et gl̄iam
et honore in reuelatione ihū
xp̄i. quē cum n̄ uideritis diligi
tis. in quē nunc quoq; n̄ uiden
tes creditis. credentes autē exul
tatis leticia inenarrabili et glori
ficata. reportantes finē fidei ur̄e
salutē animarū. De qua salute
exquisierūt atq; scrutati sunt
p̄ph̄e. qui de futura in uob; gr̄a
p̄phauerūt. scrutantes in quod
uel quale tempus significaret
in eis sp̄s xp̄i. prenuuntians eas
que in xp̄o sunt passionēs et
posteriores gl̄ias. quib; reuelatū
est q̄a n̄ sibi ipsis. uobis autē mi
nistrabant ea que nunc nun
ciata sunt uobis p̄ eos qui euan
gelizauerūt uob; sp̄u sc̄o misso
de celo. in quē desiderant angeli
prospicere.

Propter q̄d succincti lumbos
mentis ur̄e. sobrijs p̄fecte syate
in ea que offert uob; gr̄a in reue
latione ihū xp̄i. quasi filij obe
dientie. n̄ configurati p̄oribus

ignorantie. desiderijs. sed sc̄dm eū
qui uocauit uos sc̄m. et ipsi sc̄m
omni conuersatione facti. qm̄ sc̄ptū
est. Sc̄i eritis. qm̄ ego sc̄s sum. Et
si patre inuocatis eū qui sine ac
ceptione p̄sonarū iudicat sc̄dm
uniuscuiusq; opus. in timore inco
lati ur̄i tempore conuersationi.
scientes q̄d n̄ corruptibilib; auro
uel argento redēpti estis de uana
ur̄a conuersatione paterne tra
ditionis. sed precioso sanguine q̄i
agni incontaminati et immacu
lati xp̄i. p̄cogniti q̄dem ante cō
stitutionem mundi.

Manifestati autē nouissimis tem
poribus p̄pter uos qui p̄ ip̄sū fideles
estis in deo. qui suscitauit eū a mor
tuis. et dedit ei gl̄iam ut fides ue
stra et spes eēt in deo. animas ue
stras castificantes in obedientia
caritatis. in fraternitatis amore
simplici. Ex corde inuicē diligite
attenti renati n̄ ex semine corrup
tibili sed incorruptibili p̄ uerbū
dei uiui et p̄manētis. quia om
nis caro fenū. et om̄is gl̄ia eius
quasi flos fenū. Exaruit fenū et
flos ei decidit. uerbū autē dñi
manet in eternum.

Hoc est autē uerbū q̄d euange
lizatū ē in uob;. Deponentes igit̄
omnē maliciā. et omnē dolam.
et simulationes. et inuidias. et
om̄s detractiones. sicut modo ge
niti infantes. rationabile sine do
lo lac concupiscite ut in eo cres
catis in salutē. si tamen gustastis

Q.ii

qm̄ dulcis est dñs. Ad quē acceden-
tes lapidē unuū. ab hominibus
quidem reprobātū. a deo autē ele-
ctū et honorificatū.

I.vi

Et ipsi tanquā lapides unū sup-
edificamini in domos spiritaes
sacerdotū sc̄m. offerre spūales
hostias acceptabiles deo p̄ ihm
xp̄m. Propter q̄s continet sc̄ptā.
Ecce pono in syon lapidē sūmū.
angularē. electū. preciosum. et
qui crediderit in eum n̄ confun-
detur. Vobis igitur honor creden-
tibus. n̄ credentib; autē lapis
quē reprobauerunt edificantem
hic factus est in caput anguli.
et lapis offensionis et petra scan-
dali his qui offendunt uerbo.

I.vii

Nec credunt in q̄ et positi sunt.
Nos autē genus electū. regale
sacerdotū. gens sc̄a. popls ad q̄-
sitionis. ut uirtutes annuncie-
tis ei qui de tenebris uos uocauit
in ammirabile lumen suū. Qui
aliq̄ndo n̄ popls. nunc autem
popls dei. Qui n̄ consecutus mise-
ricordiā. nunc autē misericordiā
consecutus.

I.viii

Carissimi. obsecro tanquam
aduenas et p̄grinos abstinere
uos a carnalibus desiderijs que
militant aduersus animā. con-
uersationē ur̄am inter gentes
habentes bonam. ut in eo q̄s de-
trectant de uob tanquā de ma-
lefactorib;. ex bonis opib; uos cō-
siderantes glorificent dñm in die
iustificationis. Subiecti estote om̄i

humane creature p̄pter dñm. siue
regi q̄si precellenti. siue ducibus
tanquā ab eo missis ad uindictā
malefactorū. Laudē uero bonorū.
q̄a sic est uoluntas dei ut benefa-
cientes obmutescere faciatis im-
prudentiū hominū ignorantia.
quasi liberi et n̄ quasi uelamen
habentes malitię libertatē. sed si-
cut serui dei. Om̄s honorate. fra-
ternitatē diligite. Dñm timeate.
regē honorificate. Serui subditi
estote in om̄i timore dñi. n̄ tan-
tū bonis et modestis. sed etiā disco-
lis. Hęc est em̄ gr̄a. si p̄pter conscien-
tiam dei sustinet quis tristitia pa-
tiens iniuste. Que em̄ gr̄a est si pec-
cantes et colaphizati sufferatis. Sed
si benefacientes patienter sustine-
tis. hęc est gr̄a apud dñm. In hoc
em̄ uocati estis. q̄a et xp̄c passus
est pro uobis. uobis relinquent
exemplū ut sequamini uestigia
eius. Qui peccatū non fecit. nec
inuentus est dolus in ore ei. Qui
cū malediceretur. n̄ maledice-
bat. Cum pateret. n̄ cōminna-
batur. Gradebat autē iudican-
ti se iniuste. qui peccata nr̄a ip-
se p̄tulit in corpore suo sup lignū.
ut peccatis mortui iusticie uiua-
mus. Qui in uore sanati estis. Era-
tis em̄ sicut oues errantes. sed cō-
uer si estis nunc ad pastore et ep̄m
ammarū ur̄arum.

Similiter et mulieres subdite
sunt uiris suis. ut et si qui non
credunt uerbo. p̄ mulierū con-

I.ix

uersione sine uerbo lucrifiant.
 considerantes in timore sc̄am. cō-
 uersione uerā. Quarū sit non
 extrinsecus capillatura aut circū-
 datio auri. aut indumenti uesti-
 mentorū cultus: sed qui abscon-
 ditus cordis est homo incorrup-
 tibilitate quieti et modesti sp̄s.
 q̄s est in conspectu dei locuplex.
 Sic enī aliquando et sc̄e mulie-
 res sp̄antes in deo ornabant se
 subiecte pp̄rijs uiris: sicut sara
 obediebat abrahe. dñm eum
 uocans. cui estis filie benefaci-
 entes. et n̄ timentes ullā p̄turb-
 ationem.

Qui similiter cohabitantes sc̄m
 scientiā quasi infirmiori uascu-
 lo muliebri impientes honore
 tanquā et coheredib; gr̄e uite
 ut n̄ impediānt orationes uir̄e
 infide autē omnes unanimes.
 compatiētes. fraternitatis ama-
 tores. misericordes. humiles. n̄ reddē-
 tes malū pro malo. nec maledi-
 ctū p̄ maledicto. sed contrario
 benedictentes: quia in hoc uoca-
 ti estis ut benedictionē heredita-
 te possideatis. Qui enī uult uitā
 diligere et uidere dies bonos: co-
 herceat linguā suā a malo. et la-
 bia sua ne loquant̄ dolum. De-
 clinet autē a malo et faciat bo-
 nū. inquirat pacē et sequatur
 eā: q̄a oculi dñi sup̄ iustos et au-
 res eius in preces eorū. uult au-
 tē dñi sup̄ facientes mala. Et
 quis est qui uobis noceat. si bo-

in emulatores fueritis: Sed et si
 q̄d patimini p̄pter iusticiā: beati.
 Timorē autē eorū ne timueritis:
 ut conturbemini. Dñm autē xp̄m
 sc̄ificate in cordib; uir̄is: parati sēp
 ad satisfactionē om̄i poscenti uol-
 rationē de ea que est in uob̄ spe:
 sed cum modestia et timore consci-
 entia habentes bonā. ut in eo q̄d
 detrahunt de uob̄ confundant̄
 qui calumniant̄ uerā bonam
 in xp̄o conuersione.

Melius enī beneficientes si uelit
 uoluntas dei pati quā malefaci-
 entes: quia et xp̄c semel p̄ pecca-
 tis mortuus est. iustus p̄ iniustus.
 ut nos offerret deo mortificatos
 carne. uiuificatos autē sp̄u. In q̄
 et his qui in carcere erant sp̄u ue-
 niens predicauit: qui increduli
 erant aliq̄ndo q̄ndo expectabat
 dei patientia in dieb; noe cū fa-
 bricaret arca. in qua pauci id ē
 octo anime salue facte sunt p̄
 aquam.

Quod et uos nunc similis forme
 saluos baptisma facit: non car-
 nis depositio sordium. sed consci-
 entie bone interrogatio in dñm.
 p̄ resurrectionē ih̄u xp̄i qui est
 in dextera dei. deglutiens mor-
 tē ut uite eterne heredes effice-
 rem̄. p̄fectus in celū. subiectis si-
 bi anglis et potestatib; et uirtu-
 tibus.

Xp̄o igitur passo in carne. et
 uos eadem cogitatione armami-
 ni: q̄a qui passus ē carne desijt

apeccatis. ut iam n̄ hominū desi-
deris. sed uoluntati dei qđ reli-
quum est in carne uiuat tempo-
ris. Sufficit enī preteritū tēpus
ad uoluntatē gentiū consumi-
dam: qui ambulauerūt in luxu-
rijs et desiderijs. uimolentijs. com-
messationib; potationib; et illiciti-
tis. idolorū cultib;. in quo admirā-
tur n̄ concurrentib; uob in eandē
luxurie confusionē blasphemā-
tes. qui reddent rationē ei qui pa-
ratus est iudicare uiuos et mortu-
os.

Propter hoc enī et mor-
tuis euangelizatū est. ut iudi-
cent. quidem scđm homines in
carne: uiuant autē scđm dñm
in spū. Omnium autē finis ap-
propinquabit.

Estote itaq; prudentes et ui-
gilate in orationib;: ante omnia
autē mutuā in uobismetipsis ca-
ritatē continuā habentes. qđ ca-
ritas opit multitudinē peccato-
rū. hospitales inuicē sine mur-
muratione. unusq; sicut acce-
pit grām in alter utriū illā ad-
ministrantes. sicut boni dispen-
satores multiformis grē dei. Si qđ
loquitur: quasi sermones dei. Si
qđ ministrat: tanquā ex uirtute
quā administrat dñs: ut in om-
nib; honorificet dñs p̄ ih̄m xp̄m.
cui est gl̄ia et imperium in sc̄la
seculorum.

Carissimi nolite peregrinari
in feruore qui ad temptationem
uobis fit. qđsi noui aliqđ uobis cō-

tingat: sed communicantes xp̄i
passionib; gaudete. ut et in reue-
lacione gl̄e ei gaudeatis exultā-
tes. Si expramini in nomine xp̄i.
beati eritis: qm̄ qđ ē honoris gl̄ie
et uirtutis dei. et qui ē ei sp̄s sup
nos requiescit.

Nemo autē ur̄m patiat̄ quasi
homicida. aut fur. aut maledic-
: aut alienorū appetitor. Si autē
ut xp̄ianus n̄ erubescat. glorifi-
cet autē dñm in isto nomine: qm̄
temp̄ est ut incipiat iudiciū de
domo dei. Si autē p̄mū a nob.
qđ finis eorū qui n̄ credunt dei
euangelio: Et si iustus uix salua-
bitur. impius et peccator ubi pa-
rebunt: Itaq; et hi qui patiunt̄
scđm uoluntatē dei: fidei creato-
ri commendant animas suas in
benefactis.

Seniores q̄ qui in uobis s̄ ob-
secro consenior et testis xp̄i pas-
sionū: qui et ei que in futuro
reuelanda ē gl̄e communicator:
pascite qui est in uob gregē dei.
pudentes n̄ coacto sed spontaneē
scđm dñm. neq; turpis lucri grā
s; uoluntarie. neq; ut dñantes
in cleris. sed forme facti gregi ex
animo. et cū apparuerit p̄nceps
pastorū. p̄cipiens immarcescibile
gl̄e coronam.

Similiter adolescentes subditi
estote seniorib;. Omnes autē in
uicē humilitatē insinuare: qđ
dñs sup̄bis resistit. humilib; au-
tē dat grām. Humiliamini igit̄

sub potenti manu dei. ut uos exal-
 tet in tempore tribulationis: om-
 nē sollicitudinē urām picientel
 in eū. qm̄ ipsi cura est de uob. So-
 brij estote et uigilate: q̄a aduer-
 sari ūr diabolus. tanquā leo ru-
 gient circuit querens quē deuor-
 ret. Cui resistite fortes in fide: sci-
 entel eandē passionē ei que in mū-
 do est urē fraternitati fieri.

xxx. **D**eus autē om̄is grē qui uocauit
 nos in et̄nū suā gl̄iam in xp̄o ihu
 modicū passos: ipse pficiet confir-
 mabit solidabitq;: Ipsi gl̄ia et impi-
 um: in sc̄la sc̄loy amen. Per filia-
 nū fidelē fr̄em uob ut arbitror bre-
 uiter sc̄psi. obsecrans et contestans
 banc eē uerā grām dei: in qua sta-
 te. Salutat uos ecclia que ē in
 babilone electa: et marcus fili-
 m̄s. Salutate inuicē in osculo
 sc̄o. Grā uob om̄ib; qui estis in
 xp̄o. **Explicit eplā s̄ci pet̄ p̄ma.**

Incipiunt breues eplē. iij.

- i** De sc̄is quos in hoc mundo ut interfectos alloq̄t.
- ii** De exhortatione que de peiorib; ad meliora cōpellit.
- iii** De cōmonitione qua ueritatē sc̄p̄ conuictū celebr̄t.
- iiii** De iustoy memorijs refouendis. J̄ ḡst̄ris m̄dacijs.
- v** De pseudo p̄phis uerb̄. et noui testam̄ti fūct̄ ma-
- vi** De similitudine diluuij q̄s impioy designat in-
 tertū. J̄ d̄mē arbitrantur.
- vii** De uicitijs eorū qui omnē malignitatē dulce-
- viii** De eo qui sup̄atus ser uul addicē ē. cui semen
 canel generat semp et porcos.
- ix** De nouissimis tēporib; q̄s detisores abundant.
- x** De deo qui diē unū mille anni sequant. et
 mille annos adm̄st̄at unū diē simulant.
- xi** De epl̄is apl̄i pauli quas et intellectu habe

difficile. et ab inuocul eueru p̄mittit. **Expt̄ capla.**

Incipit eplā s̄ci pet̄i secunda.

Symon petrus ser-
 uus et ap̄ts ihu
 xp̄i: his qui coeq̄-
 lem nobiscū sortiti
 s̄t fidē in iusticia
 dei nr̄i et saluato-
 ris ihu xp̄i. Grā uobis et pax adim-
 pleat̄ incognitione d̄ni nr̄i ihu
 xp̄i: quomodo nobis om̄ia diui-
 na uirtutis sue que ad uitā et
 pietatē donata est p̄ cognitionē
 ei qui uocauit nos p̄pria gl̄ia et
 uirtute. p̄ quā maxima et precio-
 sa nob̄ p̄missa donauit: ut per
 hec efficiam̄ diuine consortes
 nature. fugientes ei que in mun-
 do est concupiscenciē corruptio-
 nem. **U**os autē curā omnem
 sub inferentes. ministrare in fide
 urā uirtutē: in uirtute autē sci-
 entia. in scientia abstinentiam.
 in abstinentia autē patientiam.
 in patientia autē pietatē. in pie-
 tate autē amorē fraternitatis. in
 amore fraternitatis caritatem.
 hec enī si uobiscū adsint et sup̄-
 ent: n̄ uacuos nec sine fructu
 uos constituent in d̄ni nr̄i ihu
 xp̄i cognitione. Qui enī non pre-
 sto sunt hec: cetus est et manu
 tēptans. obliuionē accipiens. ob-
 liuionē accipiens purgationis ue-
 terū suorū delictorum.

Quap̄ter fr̄s magis satagite:
 ut p̄ bona opa certam urām uo-
 cationē et electionē faciatis. hec

Fi.

Fi.

Fi.

enī facientes: n̄ peccabitis aliq̄ndo.
 Sic enī abundanter ministrabit̄
 uobis introitus in eternū regnū
 dei nr̄i et saluatoris ihu xp̄i. Prop-
 ter q̄d incipiā uos semp̄ commone-
 re de his: et quidē scientes et con-
 firmatos uos in presenti ueritate.
 Iustū autē arbitror quā diu sum
 in hoc tabernaculo. suscitare uos
 ī cōmōtionē: certus q̄d uelox ē
 depositio tabernaculi mei. sc̄dm̄
 q̄d et dñs nr̄s ih̄s xp̄c significauit
 michi. **D**abo autē opam
 et frequenter habere uos post obi-
 tū meū: ut horū memoriā facia-
 tis. Non enī indoctas fabulas se-
 cuti notā fecimus uob̄ dñi nr̄i ihu
 xp̄i uirtutē et prescientiā: sed
 speculatores facti illius magnitu-
 dinis. Accipiens enī a deo patre
 honorem et gl̄iam uoce delapsa
 ad eū huiusmodi a magnifica glo-
 ria. hic est filī m̄s dilectus. in quo
 michi complacuit: ipsum audite.
 Et hanc uocem nos audiuimus
 de celo allatā cum essemus cum
 ipso in monte sc̄o: et habem̄ fir-
 miorē p̄phicū sermonē cui be-
 nefactis attendentes q̄si lucer-
 ne lucenti in caliginoso loco do-
 nec dies illucescat donec dies il-
 luscet et lucifer oriātur in cor-
 dibus ur̄is.

Hoc p̄mū intelligentes q̄d om-
 nis p̄ph̄ia. scripturę p̄pria inter-
 pretatione n̄ fit. Non enī uolun-
 tate humana allata est aliq̄n-
 do p̄ph̄ia: sed sp̄u sc̄o inspirati

locuti s̄t sc̄i dei homines. Fuerunt
 uero et pseudo p̄ph̄e in poplo. si-
 cut et in uobis erunt magistri
 mendaces qui introducent sectas
 p̄ditionis. et eum qui emit eos do-
 minū negantes. sup̄ducent sibi ce-
 lerē p̄ditionē: et multi sequent̄
 eorū luxurias p̄ quos uia ueritatis
 blasphemabitur. et in auaricia
 ficus uerbis de uobis negociabun-
 tur. quib; iudiciū iam olim non
 cessat. et p̄ditio eorū n̄ dormitat.
Si enī deus anglis peccantib;
 n̄ peccat. sed rudentib; inferni de-
 tractos. in tartarū tradidit in iu-
 diciū cruciandos reseruari. et ori-
 ginali mundo n̄ peccat. sed octa-
 uum noe iusticię preconē custodi-
 uit. diluuium mundo impiorum
 inducens. et ciuitates sodomorū et
 gomorreorū in cinerē redigens.
 euerfione dampnauit. exemplū
 eorū qui impie accuri s̄t ponens.
 et iustū loth oppressū a nefando
 rū in iusta ac luxuriosa conuer-
 satione eripuit aspectu enī et au-
 ditu iustus erat habitans apud
 eos qui de die in diem animā iu-
 stā inq̄s opib; cruciabant: nouit
 d̄s pios de temptatione eripe. mi-
 quos uero in diē iudicij crucian-
 dos reseruare. magis autē eos q̄
 post carnē in concupiscencia
 immundicię ambulant. dñatio-
 nesq; contēpnunt. Audaces. sibi
 placentes. sectas n̄ metunt face-
 re blasphemantes.

Sibi angli fortitudine et uirtute

cum sint maiores. n̄ portant aduersus se execrabile iudiciū. Hi uero uelut irrationabilia pecora naturaliter in p̄niciē et in captione in his que ignorant blasphemantes in corruptione sua p̄sunt: p̄cipientes mercedē in iusticie. Voluptatē enī existimantes diei delicias: conquinacionis et macule delicias affluentes. in conuiujs suis luxuriantes uobiscū. octos habentes plenos adulterij et incessabilis delicti. pellicentes animas instabiles. cor exercitatu auaricia habentes. maledictionis filij. derelinquentes rectā uia errauerunt: secuti uia balaam ex bosoz. qui mercedē iniquitatis amauit. correptionē uero habuit sue uesanie. Subiugale mutū animal hominis uoce loquens: p̄hibuit p̄phē in sapientiam. **H**i sunt fontes sine aqua et nebule turbine; exagitate: quib; caligo tenebrarū reseruat. Supbiam enī uanitatis loquentes pellicent in desiderijs carnis luxurie. eos qui paululū effugiunt: qui in errore conuersantur libertatē eis p̄mittentes. cū ipsi serui sint corruptionis. **A**quo enī quis supatus est: huius et seruus est. Si enim refugientes conquinaciones mundi in cognitione dñi n̄ri et saluatoris ihu xpi: his rursus implicati supantur: facta sunt eis posteriora deteriora p̄ozib;. Melius enī erat eis n̄ cognoscere ur̄a iu-

sticie: quā post agnitionē retrosum conuerti ab eo qd̄ illis traditū ē sc̄o mandato. Contigit enī eis illud ueri p̄uerbij. Camis reuersus ad suū uomitū: et sus lota in uolutabro luti.

Hanc ecce uobis carissimi sc̄dam scribo eplam: in quib; excito ur̄am in commonitione sincerā mentē. ut memores sitis eorū que p̄dixi uerborū p̄pharū et ap̄torum. et p̄ceptorum dñi et saluatoris. hoc p̄mum scientes qd̄ uenient in nouissimis dieb; in deceptione illusozes iuxta p̄pas concupiscencias ambulantes. dicentes. Vbi ē p̄missio aut aduentus ei? Ex quo enī patres dormierūt: omnia sic p̄seuerant ab initio creature. Latet enī eos hoc uolentes qd̄ celi erant p̄us. et terra de aqua. et p̄ aquā consistens dei uerbo. p̄ que ille tunc mundus aqua mundatus p̄it: celi autē qui nunc sūt et terra dei uerbo repositi sūt igni reseruati in diē iudicij et p̄ditionis impiorū hominū.

Anum uero hoc n̄ lateat uos carissimi: q̄a unus dies ap̄s dñm sicut mille anni. et mille anni sicut dies unus. Non tardat dñs p̄missis: sed patienter agit p̄pter uos. nolens aliquos p̄ire. sed omnes ad penitentiā reuerti. **A**d ueniet autē dies dñi ut fur: in qua celi magno impetu transient. elementa uero calore soluentur. terra autē et que in ea

viii.

ix.

ix.

sunt exurent. Cum hec igitur omnia
dissoluenda sint. quales oportet
uos esse in scis conuersationibus; et
pietatibus; expectantes. et sperantes
in aduentu diei. per quam celi arden-
tes soluentur. et elementa ignis ar-
dore tabescent.

xi.

Nouos uero celos et nouam terram
et promissa ipsius expectamus: in
quibus iusticia habitat. Propter
quod carissimi hec expectantes sata-
gite immaculati et inuolati ei
inueniri in pace. et domini nostri lon-
ganimitate salutem arbitramini:
sicut et carissimus frater uoster pau-
lus secundum datam sibi sapientiam scripsit
uobis. sicut et in omnibus epistolis loquens
in eis de his in quibus sunt quedam
difficilia intellectu. que indocti
et instabiles depugnant sicut et cere-
ras scripturas ad suam ipsorum perditionem.
Vos igitur fratres prescienter custodite
ne in sapientium errore transduci
excidatis a propria firmitate. Crescite
ergo in gratia et cognitione domini nostri ihesu
christi et saluatoris. Ipsi gloria et nunc
et in die eternitatis amen. **Explicit**
epistola beati petri secunda. Incipi-

unt capitula epistolae sancti iohannis prime.

I De uerbo uite quod erat ante quam mundi
machina principium sortiretur. **Supari.**

ii De participibus christi quos uicij septos nefas est

iii De custodijs celestium preceptorum. que nosse
quequam dominum manifeste designant.

iiii De nouo ueterique mandato quod unum sit dei cuius
nunquam potest diuidi regnum. **scribens alloquitur.**

v De his que sapientie uarijs articulis uirtutibus

vi De diligentibus mundum quod excludantur a carita-

te paterna. **De** multitudine antichristorum.

De animarum deceptoribus; declinandis.

De ignorantibus dominum. scilicet; irrisoribus.

De eam semine fricide.

De uirrisoribus; secundum homicidas.

De dilectione pacis facto et ope declaranda.

De precomibus; falsis quos agitat spiritus nequam.

De dilectione uera quod ipse sit deus. **festat.**

De christo deo qui patrem in se esse credentibus; mani-

De dilectione perfecta que foras expellit formidinem.

De regeneratis quod ipsi secundum uincant.

De testimonio dei quod hominum testimonijs prestat.

De indulgentia quam non merebuntur usque ad mortem
peccantes. **scilicet; uicij fugienda cultura.**

De mundo qui est positus in maligno. et similia
Explicit capitula. Incipit epistola sancti

iohannis prima.

quod fuit ab initio. quod
audiuimus. quod uidi-
mus oculis nostris. quod
perspeximus et man-
u nostre conrectauerit
de uerbo uite et ui-
ta manifestata est. et uidimus et te-
stamur: et annuntiamus uobis ui-
tam eternam que erat apud patrem
et apparuit nobis. Quod uidimus
et audiuimus annuntiamus et uobis.
ut uos societatem habeatis nobiscum.
et societas nostra sit cum patre et filio
eius ihesu christo. Et hec scribimus uobis
ut gaudeatis: et gaudium nostrum sit
plenum. Et hec est annuntiatio quam
audiuimus ab eo et annuntiamus
uobis: quam deus lux est. et tenebre in
eo non sunt ullae.

Si dixerimus quam societatem habe-
mus cum eo. et in tenebrisambu-

vii

viii

ix

x

xi

xii

xiii

xiiii

xv

xvi

xvii

xviii

xix

xx

xxi

xxii

xxiii

xxiiii

xxv

xxvi

xxvii

xxviii

xxix

xxx

xxxi

xxxii

xxxiii

xxxiiii

xxxv

xxxvi

xxxvii

xxxviii

xxxix

xl

xli

xlii

xliiii

xliiiii

xlv

xlv

xlv

xlv

xlv

xlv

xlv

xlv

lamus: mentimur et non facimus ueritatem.
 Si autem in luce ambulamus sicut
 et ipse est in luce: societatem habemus
 ad inuicem. et sanguis ihesu filij eius
 emundat nos ab omni peccato. Si di-
 xerimus quoniam peccatum non habemus:
 ipsi nos seducimus. et ueritas in nobis
 non est. Si confiteamur peccata nostra:
 fidelis et iustus est. ut remittat no-
 bis peccata nostra. et emundet nos ab
 omni iniquitate. Si dixerimus quoniam non
 peccauimus: mendacem facimus eum.
 et uerbum eius non est in nobis.

Filioli mei hec scribo uobis: ut
 non peccetis. sed et si quis peccaue-
 rit: aduocatum habemus apud patrem
 ihesum christum iustum. et ipse est propitia-
 tio pro peccatis nostris. non pro nostris au-
 tem tantum: sed etiam pro totius mundi.
 Et in hoc scimus quoniam cognouimus
 eum: si mandata eius obseruamus.
 Qui dicit se nosse eum et mandata
 eius non custodit: mendax est et
 in eo ueritas non est. Qui autem
 seruat uerbum eius: uere in hoc ca-
 ritas dei perfecta est. In hoc scimus:
 quoniam in ipso sumus. Qui dicit se in
 ipso manere: debet sicut ille am-
 bulauit et ipse ambulare.

Carissimum. non mandatum nouum
 scribo uobis: sed mandatum uetus
 quod habuistis ab initio. Mandatum
 uetus est uerbum quod audistis.
 Iterum mandatum nouum scribo
 uobis. quod est uerum. et in ipso et
 in uobis: quia tenebre transierunt.
 et uerum lumen iam lucet. Qui
 dicit se in luce esse et fratrem suum odit:
 in tenebris est. usque adhuc. Qui diligit fratrem

suum. lumine permanet. scandalum in eo non est. Qui
 autem odit fratrem suum in tenebris est. et in
 tenebris ambulat et nescit quo
 eat: quoniam tenebre obcecauerunt oculos
 eius.

Scribo uobis filioli: quoniam
 remittunt uobis peccata propter no-
 men eius. Scribo uobis patres: quoniam co-
 gnouistis eum. qui ab initio est.
 Scribo uobis adolescentes: quoniam ui-
 cistis malignum. Scribo uobis infan-
 tes: quoniam cognouistis patrem. Scribo
 uobis patres: quoniam cognouistis eum
 qui ab initio est. Scribo uobis iu-
 uenes: quoniam fortes estis et uerbum dei
 in uobis manet. et uicistis malignum.

Nolite diligere mundum neque
 ea que in mundo sunt. Si quis
 diligit mundum. non est caritas
 patris in eo: quoniam omne quod est in mu-
 do concupiscentia carnis est et
 concupiscentia oculorum. et superbia
 uite que non est ex patre sed ex mu-
 do est. Et mundus transibit et
 concupiscentia eius: qui autem fa-
 cit uoluntatem dei manet in eter-
 num.

Filioli. nouissima ho-
 ra est: et sicut audistis quod ante christum
 uenit: nunc ante christum multi facti
 sunt. Unde scimus: quia nouissi-
 ma hora est. Ex nobis perierunt:
 sed non erant ex nobis. nam si fuissent
 ex nobis. permansissent utique no-
 biscum: sed ut manifesti sint quoniam
 non sunt omnes ex nobis. sed uos
 unctionem habetis a sancto: et nostis
 omnia. Non scripsi uobis quasi igno-
 rantibus; ueritatem. sed quasi scien-
 tibus; eam: et quoniam omne mendacium